

Αποκαταστάσεις Μνημείων και Επεμβάσεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους σε Ελλάδα και Κύπρο

● Της Βασιλικής Λυσάνδρου

Αρχαιολόγου Μουσείου Ιεράς Μονής Κύκκου

Το Μουσείο Ιεράς Μονής Κύκκου, σε συνεργασία με το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας, διοργάνωσε στις 24 Οκτωβρίου 2009 Επιστημονική Ημερίδα, με θέμα «Αποκαταστάσεις Μνημείων και Επεμβάσεις σε Αρχαιολογικούς Χώρους σε Ελλάδα και Κύπρο». **Η Επιστημονική Ημερίδα πραγματοποιήθηκε, στα πλαίσια του ερευνητικού προγράμματος της κ. Ε. Λυμπουρή, με τίτλο: «Οι αποκαταστάσεις αρχαίων μνημείων της Κύπρου από την ίδρυση του Τμήματος Αρχαιοτήτων το 1935 μέχρι σήμερα», (ΕΠΙ-ΣΧ/0506/067) του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας και στο οποίο το Μουσείο της Ιεράς Μονής Κύκκου συμμετέχει ως ανάδοχος φορέας.** Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα της Εταιρείας Κυπριακών Σπουδών στο χώρο της Παλαιάς Αρχιεπισκοπής και διήρκεσε από τις 9,00 το πρωί μέχρι τις 14,00 το απόγευμα, ενώ η ανταπόκριση του κοινού, εξειδικευμένου στον τομέα και μη, ήταν ιδιαίτερα ικανοποιητική.

Στην Ημερίδα έλαβαν μέρος άτομα από τον Ελλαδικό και Κυπριακό χώρο, παρουσιάζοντας εργασίες, οι οποίες αφορούσαν οργανωμένες μελέτες, που έχουν υλοποιηθεί, μελέτες εν ενεργεία ή μελέτες, οι οποίες έχουν ολοκληρωθεί σε επίπεδο σχεδιασμού, αλλά δεν έχουν ακόμα τεθεί σε λειτουργία.

Τη διοργάνωση και ομαλή έκβαση της ημερίδας ανέλαβαν οι Στυλιανός Περγίκης, Βασιλική Λυσάνδρου και Έλενα Λυμπουρή. Ιδιαίτερες ευ-

χαριστίες οφείλονται και στην Εταιρεία Κυπριακών Σπουδών για την παραχώρηση της αίθουσας, καθώς και στο προσωπικό του Μουσείου Λαϊκής Τέχνης για τη βοήθειά του στα τεχνικά ζητήματα.

Μετά την προσέλευση των προσκεκλημένων, η συνάντηση ξεκίνησε με καλωσόρισμα εκ μέρους του Διευθυντή του Μουσείου Ιεράς Μονής Κύκκου, κ. Στυλιανού Περγίκη.

Η εισαγωγική ανακοίνωση έγινε από την κ. Έλενα Λυμπουρή, υποψήφια Διδάκτωρ του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, η οποία παρουσίασε τα συμπεράσματα του προγράμματος του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας, με τίτλο : «Οι αποκαταστάσεις αρχαίων μνημείων της Κύπρου από την ίδρυση του Τμήματος Αρχαιοτήτων το 1935 μέχρι σήμερα».

Στη συνέχεια, ο κ. Γεώργιος Καραδέδος, Αρχιτέκτων Μηχανικός-Αρχαιολόγος, Αναπληρωτής Καθηγητής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, παρουσίασε την ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα εργασία με τίτλο: «Αποκαταστάσεις Αρχαίων Θεάτρων στη Βόρεια Ελλάδα».

Η Δρ Αιμιλία Στεφανίδου, Αρχιτέκτων Μηχανικός, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, παρουσίασε την ανακοίνωση με τίτλο: «Τάσεις στο σχεδιασμό προστατευτικών καλύψεων σε αρχαιολογικούς χώρους στην Ελλάδα», φέρνοντας διάφορα παραδείγματα και επιλογές στεγάστρων, που δύναται

να χρησιμοποιηθούν σε αρχαιολογικούς χώρους, ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες.

Η κ. Ευαγγελία Καμπούρη, Αρχιτέκτων Μηχανικός, Επίτιμη Προϊσταμένη Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού, παρουσίασε την εργασία με θέμα «Το έργο της αποκατάστασης ιστορικών κατασκευών και η παράμετρος της φιλοξενίας σύγχρονων ή νέων χρήσεων», χρησιμοποιώντας παραδείγματα από τον ελλαδικό χώρο και κυρίως από τη Θεσσαλονίκη, σχετικά με την ορθή αποκατάσταση και επανάχρηση ιστορικών κτηρίων.

Η Δρ Ελένη Προκοπίου, Διδάκτωρ Βυζαντινής Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών, πραγματεύτηκε τα: «Ζητήματα Εφαρμογής Θεμελιωδών Αρχών στις Επεμβάσεις Διαχείρισης Αρχαιολογικών Χώρων και Μνημείων», συγκρίνοντας τα κυπριακά δεδομένα με άλλα, και κυρίως φέρνοντας ως παράδειγμα τη δομή του κρατικού συστήματος στην Κρήτη.

Ο κ. Γιώργος Φιλοθέου, Αρχαιολογικός Λειτουργός του Τμήματος Αρχαιοτήτων Κύπρου, με την εργασία του «Η συντήρηση, η αποκατάσταση και η προστασία των ερειπωμένων βυζαντινών και μεταβυζαντινών εκκλησιών της Κύπρου: προβλήματα, προβληματισμοί, προτάσεις», παρουσίασε συνοπτικά την επικρατούσα κατάσταση στην Κύπρο, γύρω από το ζήτημα της αποκατάστασης των εκκλησιαστικών μνημείων.

Η ανακοίνωση του κ. Παναγιώτη Τουλιάτου, Ομότιμου Καθηγητή του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου Αθηνών και Καθηγητή Αρχιτεκτονικής Σχολής του Πανεπιστημίου Frederick, με τίτλο: «Η σημασία της κατανόησης της λειτουργίας ενός Δομικού Συστήματος για μια συμβατή και ορθή αποκατάσταση Μνημείου (Παράδειγμα εφαρμογής στο Άγιον Όρος)», υπήρξε ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα για την κατανόηση ενός αρχιτεκτονικού οργανισμού, γεγονός που καθορίζει τις επερχόμενες επεμβάσεις αποκατάστασής του.

Ο Δρ Λουκάς Πέτρου, Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης στο Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Κύπρου, ασχολήθηκε με τη: «Μηχανική επισκόπηση των βλαβών σε εκκλησιαστικά μνημεία» της Κύπρου, παρουσιάζοντας διαγνωστικές εργασίες, μηχανικής φύσεως και τις αντίστοιχες λύσεις.

Ο κ. Ρογήρος Ίλλαμπας, Υποψήφιος Διδάκτορας του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Κύπρου, παρουσίασε την εργασία με τίτλο «Μνημεία από ωμοπλινθοδομή - Παθολογία, προβλήματα φθο-

ράς και πρακτικές αποκατάστασης», θέμα ιδιαίτερα πρωτότυπο και ενδιαφέρον, λόγω του μεγάλου αριθμού κτηρίων από πλινθοδομή στην Κύπρο, ωστόσο λιγότερο μελετημένων από κάθε άλλο τύπο.

Τέλος, ο κ. Νίκος Μεσαρίτης, Καθηγητής Αρχιτεκτονικής του Πανεπιστημίου Frederick, ασχολήθηκε με το πολυσυζητημένο θέμα των στεγάστρων του αρχαιολογικού χώρου της Πάφου, παρουσιάζοντας την εργασία: «Θεμελιώσεις των στεγάστρων των ψηφιδωτών της Κάτω Πάφου».

Στόχος του Μουσείου της Ιεράς Μονής Κύκκου, μέσω της παρούσας ημερίδας, είναι η προώθηση της ιδέας της διατήρησης της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, τομέα ευρέως ανεπτυγμένου στον ευρωπαϊκό χώρο, αλλά σε εμβρυακό στάδιο στον κυπριακό. Η παρουσία επιστημόνων από την Ελλάδα, πεπειραμένων στο συγκεκριμένο τομέα, και η ανταλλαγή απόψεων με άτομα του χώρου της κυπριακής πραγματικότητας, δύναται να δώσει το έναυσμα για συνέχιση παρόμοιων συναντήσεων, προσανατολισμένων στη διάσωση, ορθή συντήρηση και προβολή της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Το Μουσείο Ιεράς Μονής Κύκκου ευελπιστεί ότι στο προσεχές μέλλον θα οργανώσει δεύτερο κύκλο συναντήσεων, ενώ, επί του παρόντος, προτίθεται να προχωρήσει στην έκδοση των πρακτικών της ημερίδας, ευελπιστώντας ότι θα κληροδοτήσει, με αυτό τον τρόπο, ένα χρήσιμο εγχειρίδιο στα χέρια των νέων ερευνητών. ■